

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Ajuntament sobre les responsabilitats que es podrien originar per l'Ajuntament i l'empresa concessionària en cas d'un possible incompliment de la normativa de protecció de dades per part de les AMPA de les escoles bressol municipal en la gestió dels seus blogs

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un Ajuntament en el que es demana que l'Autoritat emeti un dictamen per valorar les responsabilitats que es podrien originar per l'Ajuntament i l'empresa concessionària en cas d'un possible incompliment de la normativa de protecció de dades per part de les AMPA de les escoles bressol municipal en la gestió dels seus blogs

En concret, exposa que l'Ajuntament és titular de sis escoles bressol municipals que són gestionades mitjançant concessions administratives. Les empreses presten el servei d'escolarització i l'Ajuntament es reserva el control, la fiscalització, supervisió i inspecció de la gestió. L'empresa concessionària és encarregada del tractament. Les AMPAS tenen la intenció de crear pel proper curs blogs per a cadascuna de les escoles amb continguts i imatges relacionades amb les activitats del centre. L'Ajuntament vol conèixer quina responsabilitat tenen sobre un presumpte incompliment de la normativa en matèria de protecció de dades davant d'un mal ús d'aquests blogs escolars, tant el propi Ajuntament com l'empresa concessionària.

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap altra documentació, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el següent dictamen:

Fonaments Jurídics

I

(...)

II

D'acord amb el que s'exposa en l'escrit de consulta, l'Ajuntament gestiona el servei públic municipal de llars d'infants per a nens de 4 mesos fins a 3 anys mitjançant una empresa concessionària. En tractar-se d'un servei municipal gestionat indirectament via concessió, des del punt de vista de la protecció de dades, l'Ajuntament és el responsable de la gestió dels fitxers vinculats a la gestió d'aquest servei, mentre que l'entitat privada concessionària, l'encarregada en seria l'encarregada del tractament.

Segons l'article 3.d) de la llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), és responsable del fitxer o del tractament *"la persona física o jurídica,*

de naturalesa pública o privada, o òrgan administratiu que decideix sobre la finalitat, el contingut i l'ús del tractament”.

Segons l'article 3.g) de la LOPD és encarregat del tractament *“la persona física o jurídica, l'autoritat pública, el servei o qualsevol altre organisme que, sol o conjuntament amb altres, tracti dades personals per compte del responsable del tractament”.*

D'acord amb aquestes previsions, l'Ajuntament, titular del servei, podria ser el responsable del fitxer o tractament de les dades dels pares i alumnes necessàries per a la seva prestació. Sent així, l'empresa concessionària podria actuar, en el tractament d'aquestes dades, com encarregada del tractament (article 3.g) LOPD) en virtut del contracte establert, tal com s'exposa a la consulta.

De fet, cal tenir en compte que, d'acord amb la disposició addicional vint-i-sisena del Text Refós de la Llei de Contractes del sector públic (TRLCSP), aprovat pel R. Decret legislatiu 3/20911, de 14 de novembre, en el cas que, com ara l'examinat, la contractació de la prestació del servei *“implique el acceso del contratista a datos de carácter personal de cuyo tratamiento sea responsable la entidad contratante, aquél tendrá la consideración de encargado del tratamiento. En este supuesto, el acceso a esos datos no se considerará comunicación de datos, cuando se cumpla lo previsto en el artículo 12.2 y 3 de la LOPD. En todo caso, las previsiones del artículo 12.2 de dicha Ley deberán de constar por escrito.”*

III

Dit això, escau analitzar, la figura de les AMPAS en l'entorn escolar, la seva vinculació amb l'escola i la seva responsabilitat en el tractament de dades personals de pares i alumnes dels centres escolars.

La Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació, garanteix la llibertat d'associació dels pares dels alumnes dins l'àmbit educatiu i, disposa que reglamentàriament s'establiran, d'acord amb la Llei, les característiques específiques de les associacions de pares d'alumnes. Així, les AMPA venen regulades en el Decret 202/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares i d'alumnes.

En l'article 1 del Decret 202/1987, s'estableix: *“A l'empara del que estableix l'article 22 de la Constitució i d'acord amb el que disposen l'article 8 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i l'article 5 de la Llei Orgànica del Dret a l'Educació, es consideren associacions de pares d'alumnes aquelles que es constitueixin en els centres docents públics i privats que imparteixen ensenyaments en els nivells d'Educació Pre-escolar, Educació General Bàsica, Batxillerat i Formació Professional i altres ensenyaments reglats de nivell no universitari.”*

Les AMPA són associacions amb personalitat jurídica pròpia que han d'estar degudament inscrites al Registre d'entitats jurídiques de la Generalitat de Catalunya (art. 5 i 6 del Decret 202/1987). Les AMPA desenvolupen les seves funcions d'acord amb les competències que tenen atribuïdes segons l'article 3 del Decret 202/1987, així com aquelles altres que en el marc de la normativa educativa els assignin els seus respectius Estatuts (art. 3.8 del Decret 202/1987).

Les AMPA poden utilitzar els locals del centre escolar per la realització de les activitats que li són pròpies, d'acord amb l'article 8.1 del Decret esmentat.

I pel que fa a les seves responsabilitats, el mateix Decret en el seu article 8.3 estableix que: *“Les associacions de pares seran les responsables de les accions derivades de la realització de les seves activitats (...).”*

Des del punt de vista del dret a la protecció de dades, les AMPA, en tractar-se d'una entitat amb personalitat jurídica pròpia i independent del centre escolar, hauran d'elaborar les seves pròpies bases de dades.

D'acord amb l'article 3.d) de la LOPD, l'AMPA serà responsable del fitxer, atès que serà la mateixa associació qui decidirà sobre la finalitat, el contingut i l'ús del tractament de les dades. En tenir la forma jurídica d'associacions els fitxers de l'AMPA seran fitxers de titularitat privada, d'acord amb l'article 5,l) del RLOPD.

Per dur a terme les seves funcions, les AMPA amb caràcter previ a l'inici del tractament de dades hauran de procedir a la notificació dels seus fitxers al Registre de Protecció de Dades de Catalunya.

Així, l'AMPA com a responsable del tractament, tindria totes les obligacions que se'n deriven, informar a les persones de quina és la finalitat amb què es tracten les seves dades i als altres extrems que requereix la normativa, vetllar pel compliment del deure de confidencialitat, o adoptar les mesures de seguretat escaients, entre d'altres.

IV

En cas que l'AMPA, en exercici de les seves funcions, decideixi crear un blog per informar els pares, entre d'altres, de les diferents activitats que es fan a l'escola, inclús penjant fotografies d'aquestes en el mateix blog, serà ella mateixa qui haurà de donar compliment a la normativa en matèria de protecció de dades, com ara comptar amb el consentiment de les persones quins noms i imatges puguin figurar en el seu blog, i adoptar les degudes mesures de seguretat

En relació amb aquest aspecte, el Grup de Treball creat a l'empara de l'article 29 de la Directiva 95/46/CE, en el Dictamen 2/2009, sobre la protecció de les dades personals dels nens, en el que es contempla l'especial supòsit de les escoles, recorda, en referir-se als llocs web creats per aquests, que han de ser conscients que divulgar informació personal requereix un rigorós compliment dels principis fonamentals de protecció de dades. A aquests efectes convé recordar els especials efectes nocius que pot tenir per als menors una revelació indeguda d'informació que els afecti, no només pels efectes que pot tenir sobre ells per ser un col·lectiu especialment vulnerable, sinó pels efectes que això pot tenir en el seu futur desenvolupament personal. Així mateix recomana que es garanteixin mecanismes d'accés restringit per protegir la informació personal esmentada, com ara que per accedir a la mateixa sigui indispensable nom i contrasenya.

Pel que fa a l'Ajuntament i l'empresa concessionària que gestiona les escoles bressol, en la mesura que no publiquin informació de caràcter personal en els esmentats blogs, ni facilitin

informació indegudament a l'AMPA amb la finalitat de ser-hi exposada sense consentiment de les persones afectades no sembla que hagin d'assumir responsabilitats pels actes duts a terme per les AMPA d'aquests centres, en els termes exposats a la consulta. L'Ajuntament, ja sigui directament o indirectament, només cedeix a l'AMPA tal i com estableix el Decret 202/1987, els mitjans per dur a terme les seves funcions, ja sigui el local o mitjans informàtics com ara ordinadors. Però el mateix Decret 202/1987 deixa clar que l'AMPA serà responsable de les seves pròpies accions. I aquesta previsió resulta òbviamment d'aplicació també en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada per l'Ajuntament en relació amb les responsabilitats que es podrien originar per l'Ajuntament i l'empresa concessionària en cas d'un possible incompliment de la normativa de protecció de dades per part de les AMPA de les escoles bressol municipal en la gestió dels seus **blogs**, es fan les següents,

Conclusions

L'AMPA és una associació amb personalitat jurídica pròpia i responsable de les accions derivades del compliment de les seves funcions, d'acord amb el Decret 202/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares i d'alumnes.

L'AMPA com a responsable dels fitxers necessaris per a l'exercici de les seves funcions ha de vetllar per complir les obligacions derivades de la normativa de protecció de dades, en especial, en el cas d'informació personal a través de blogs, comptar amb el consentiment de les persones afectades, llevat que una norma amb rang de llei habiliti la publicació. Seria per tant l'AMPA qui hauria de respondre d'eventuals incompliments per part seva de la normativa de protecció de dades.

Barcelona, 23 de juliol de 2013